

Slovo k povzbuzení na neděli 18. srpna 2024, na 20. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Př 9,1-6; Ž 34; Ef 5,15-20; Jan 6,51-59

Milé sestry, milí bratři,

první čtení ze starozákonní knihy Přísloví zaznělo jako **pozvání k hostině moudrosti**, k hostině, kterou nachystala sama **Boží moudrost**: «Připravila svůj stůl, poslala své služebnice volat... Kdo je nezkušený, ať sem přijde... Můj pokrm jezte, víno mnou nalité pijte». Člověka zve k sobě **moudrost**, která chce poznáním Boha, dobra a pravdy nasytit a potěšit lidské nitro, moudrost, která se dává člověku nalézt, hledá-li ji. O tom jsou mnohé texty starozákonních mudroslovných knih, plná jich je i protokanonická Kniha přísloví.

Evangelium je ze závěrečné části Kristovy Řeči o chlebě života podle Janova sepsání. Přečtená pasáž představuje jedinečnou podobu pozvání Boží moudrostí, jeho uskutečnění. Řeč byla o **eucharistii**. Ona je **hostinou**, v níž se člověku **dává** Kristus, Slovo, **vtělená moudrost Otce**.

Bylo-li by srdce člověka **skutečně otevřené** Boží chuti eucharistie, chuti skutečné lásky, pak by eucharistie mohla více kultivovat jeho život, sytila by člověka v lásce Boží. «Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm». Člověk by se stával **moudřejším**. Ne inteligentnějším v moderním slova smyslu, to je samozřejmě úplně jiná kategorie, ale biblicky moudřejším, člověkem snadněji **rozeznávajícím** dobro od zla, **přesvědčenějším** o smyslu prvního a toužícím poznat dobro uvádět v **čin**, člověkem lépe poznávajícím Boha.

O moudrosti, respektive o moudrém jednání bylo dnes i **čtení druhé** z Listu Efezským. «(Chovejte se) jako moudří; dobře využívejte času, protože žijeme ve zlých dobách... Neopíjejte se vínem... dejte se naplnit Duchem. Když mezi sebou mluvíte, užívejte slov žalmů, chvalozpěvů a duchovních písní... Děkujte stále Bohu».

Slova «dobře využívejte času, protože žijeme ve zlých dobách» se zdají být obzvláště **aktuální**. Jistě, **všechny doby** světa i jednotlivých lidských životů jsou i **nějak složité** a i **v leccem zlé**, každá doba a každý lidský život mají své stinné i světlé stránky, negativa i pozitivita, bolesti a radosti, jistoty i nebezpečí. Tak je tomu od počátku světa. Zdá se ale, že **naše doba** a stav našeho světa – i navzdory všemu pozitivnímu a krásnému – jsou **zvláště složité**, chtělo by se říci vykloubené a v leccem a leckde i velmi zlé a bezútěšné. Naše doba s sebou nese přeci i mnohá **nebezpečí a úskalí** jako žádná před ní. Aspoň mnozí to tak **prožívají**

O to víc, patříme-li k takovým, ztotožníme-li se s apoštoloým «žijeme ve zlých dobách», nacházíme-li se v této charakteristice, (o to víc) bychom se tedy měli ptát, co pro nás znamená ono «dobře využívejte času».

V řečtině, kanonickém jazyce Nového zákona, je na tomto místě použito tvaru slovesa *exagorazomai*, které spíše než „využívat“ znamená něco jako „**vykupovat**“, třeba z otroctví, z nadvlády a moci někoho jiného. V Jeronýmově latinském překladu Vulgáta je na tomto místě použito příznačně sloveso *redimere*, „vykoupit“, od kterého je odvozeno i známé *Redemptor*, Vykupitel, jeden z nejdůležitějších novozákonních titulů Ježíše jako Božího Syna. Jsme **zváni**, abychom **vykupovali čas**, zvláště když **doby jsou zlé**, anebo je aspoň tak vnímáme. Abychom čas nějak vysvobožovali, vytrhávali **z vlády zla**, měnili vládce svého času, měnili náplň času k lepšímu. Abychom tedy – v logice vykupování – **na zlo odpovídali dobrem**, aspoň principiálně a preferenčně, anebo abychom zlo nahrazovali nějakým jiným dobrem. Abychom tomu **věnovali** svůj čas. Jsme zváni, abychom se snažili o **naplnění** času – svého i společného – něčím **prospěšným**, život **rozvíjejícím**, a tak i **smysluplným**.

Čas je jednou z nejpodivuhodnějších a největších veličin. Filozoficky i teologicky. Ale i obyčejně lidsky; časem je určen, ohraničen náš pozemský život, narozením a smrtí. Čas je

jednou z nejcennějších **hřiven**, která je nám na zemi svěřena. Záleží na nás, jak s ní naložíme, bez ohledu na to, jaký jejich počet, jaká délka života nám byla vyměřena.

Jak dobře známo, řečtina má pro **čas** dvě slova. **Kairos** označující „čas příhodný“, přítomný okamžik, jeho jedinečnost, obsah i náplň času, zvláště jsou-li nějak dobré. **Kairos** je i náš subjektivní čas, čas prožívaný. Zatímco slovem **chronos** řečtina označuje spíše následnost, chronologii okamžiků, plynutí doby, fakt změn, kterými je čas vnímatelný, především v materiálním světě. Čas jako neutrální veličinu, plynutí.

V našem verši je to **kairos**, jehož máme být **vykupujícími** (*exagorazomenoi ton kairon*). «Doby zlé» jsou doslova jen „**dny zlými**“ (*hémerai ponérai*), časem naplněným zlem.

Dobrem tedy máme naplňovat **kairos**, **svůj čas**, ten jediný, který máme, v němž žijeme. Chceme-li, **chronos** máme **proměňovat** ve skutečně dobrý **kairos**. Především **přítomný okamžik**, který jako jediný je nějak v naší moci. Aby se **dny naší doby** stávaly méně zlými, **lepšími**. Právě tím, že **chronos** se skrze dobro **stane** aspoň trošku **kairem**, v němž je vždy nějak přítomen věčný **Bůh**. Takový čas **blaží** všechny, kdo se v jeho perimetru octnou.

Dnešní úryvek z Listu Efezským nám také připomíná, že novozákonní interpretací **slavného carpe diem**, „uchop den“ **nebude si ho** hedonisticky **užít** jen pro sebe do posledního doušku bez ohledu na druhé a na svět. Ale chtít **každý den** předně **využít k dobru**, ku prospěchu ostatních a světa, **vykoupit ho z vlády zla**, z područí zlého sobectví a zlé bezohlednosti.

To vůbec **neznamená nemít radost** ze života, dokonce to ani neznamená nic si života a jeho krás a možností neužít, nějak je znegovat, jít jen útrpně svými dny. Ale znamená to, abychom při všem, co jsme a činíme, každý den **brali ohled na druhé a na svět**, chtěli jim prospívat, chtěli se nechat ve všem vést **Božím Duchem**, který je vždy dechem Boží Lásky. Což v sobě – vzhledem k porušenosti a složitosti světa – nutně zahrnuje i schopnost **oběti, odříkání či střídmosti**, je-li jich potřeba. Jak ostatně naznačily i následující verše.

Milé sestry, milí bratři, dnešní druhé čtení je nakonec velmi **útěšné**. Máme-li pocit, ať už oprávněný či neoprávněný, že žijeme **v dobách zlých**, máme-li z nich třeba i **strach**, jakože mnozí máme, pak **o to spíše** a s větší radostí **dobře** využijeme čas, **vykupujme čas dobrem**. **Co** to znamená konkrétně, co je **«vůle Páně»** pro každého z nás a její podoba, musí hledat **každý sám**. Budeme-li mít však všichni před sebou **základní princip** formulovaný třeba slovy **«využívejte čas dobrem, neboť nynější dny jsou zlé»**, budeme-li si ho dennodenně připomínat jako své určité **šemá**, možná nám to půjde **snadněji**.

S Boží pomocí...